

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

-

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

-

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

-

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

-

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

75 § Ranta-asemakaavoituksen käyttäminen työkaluna maankäytön järjestämiselle loma-asutuksen lisäksi erityisestä syystä myös vakituista asutusta ja muuta käyttötarkoitusta varten on toivottu ratkaisu. Inarissa on laajat kaavoittamattomat alueet ja merkittävää painetta matkailupalveluiden sijoittumisen ohjaamiselle. On tarkoituksenmukaista osoittaa asumista rannoilla tiivistetysti säilyttäen myös rakentamatonta rantaviivaa. Ranta-asemakaavallinen ratkaisu kauempana taajamista on perusteltua kaavasta syntyvien vastuiden ja velvoitteiden selkeyttämisen vuoksi.

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

81 § Asemakaavasta ja yleiskaavasta voisi jatkossa osallisena olla mahdollisuus esittää mielipiteensä jo kaavan vireille tullessa. Tämä voi pitkittää kaavan vireille tuloa, koska osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittava sillä tasolla, että siitä saa selkeän kuvan kaavaluonnoksen tulevasta sisällöstä. Mikäli mielipiteitä annetaan ennen kaavan tarkempaa suunnittelua voivat ne kohdistua epäolennaisiin asioihin ja aiheuttavat turhaa vastineiden laadintaa kaavoituksessa pitkittäen prosessia. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on jo nyt mahdollista ilmaista näkemyksensä.

86 § Suomen Metsäkeskus on nostettu lakitekstitasolla viranomaisneuvotteluihin kutsuttavaksi asema- ja yleiskaavasta. Metsäkeskus on osallinen heitä koskevissa asioissa kuten muutkin, joiden etuun tai oikeuteen kaavalla voi olla vaikutusta ja tämä varmistetaan muiden keskeisten osallisten osalta kaavoitusta koskevissa pykälissä 87, 88 ja 89.

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

91 § Kunnan neuvotteluelvoite ennen kaavan laatimisen aloittamista ja ennen kaavaehdotuksen asettamista nähtäville voi hankaloittaa merkittävästi kaavan etenemistä ja voi vaarantaa kunnan kaavoitusmonopolin, jolla tuetaan toimivan, taloudellisten tehokkaan, ympäristö- ja luontoarvoja huomioivan ja sosiaalisesti kestävä yhdyskunnan kehittymistä. Kunnan tehtävä on valvoa yleistä etua ja julkisten varojen ja resurssien tarkoituksen mukaista ja tehokasta käyttöä.

Maanomistajalle jää edelleen oikeus hakea asemakaavaan muutosta, esittää sille tavoitteita, jättää mielipiteensä kaavaluonnoksesta ja edelleen kaavaehdotuksesta, saada näihin vastineet ja hakea muutosta kaavapäätökseen.

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

Asemakaavaa koskevan valitusoikeuden kaventaminen siten, että valitusoikeus kaavallisesta ratkaisusta on ainoastaan osallisella, on ristiriidassa perustuslain suojaaman kunnan itsehallintoon kuuluvan kunnan jäsenen mahdollisuuden kanssa valvoa kunnallista päätöksentekoa. Ehdotettu säännös muodostaisi poikkeuksen Suomen lainsäädännön järjestelmään.

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislaki)

- 101 a § korvausvelvollisuus maanomistajalle suojelumääräyksestä johtuvasta rajoituksesta metsätalouden harjoittamiseen kaavamääräyksenä kaipaa selkiytystä. Mikäli suojelu perustuu esimerkiksi valtakunnallisiin vanhan metsän kriteereihin ja se kaavallisesti edelleen suojelumerkinnällä ratkaistaan, syntyykö korvausvelvollisuus kunnalle?

Luonnon monimuotoisuuden ja ympäristönsuojelun mahdollisuudet kaventuvat, mikäli kunnan on velvollisuus korvata maanomistajalle valtiollisista kriteereistä syntyvä suojeluperuste, mikäli tällaisen kriteeristön omaava alue sijoittuu alueelle, jolla on rakentamisen painetta ja sen myötä kaavoitusvelvollisuus toimintojen yhteensovittamiselle luonto- ja ympäristöarvojen säilymistä sisältävien aluevarausten ja merkintöjen osalta olisi kuntien hyvin hankala laatia kaavoja ilman merkittävää korvausvelvollisuutta.

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

Inarin kunta on lausunut rakentamislain muutoksesta koskien asumisen ja lyhyt vuokrauksen määrittäjä ja edellyttää edelleen huomioimaan kyseisen lausunnon lain valmistelussa toimivan ja sosiaalisesti kestävä yhteiskuntakehityksen takaamiseksi.

Lyhyt vuokrausta esitetään lausunnossa luvitettavaksi väliaikaisella rakentamisluvalla.

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Harju Anne
Inarin kunta